Universal Declaration of Human Rights - Dendi

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR* in *Unicode* project, http://www.unicode.org/udhr.

ADUNIYA KULU BƏRƏ DAAMA BEIYANIYOM

SENNI ZIIGO

Ka simma nna buricinitere ka n boro ŋwene iyaali bei nna daama duuri ka boro fo su hini ka hoŋu n se ya bara boŋo duuri nna laakari kaniyom ãduniya kuna,

Ka simma nna ka boro daama duuri bara hei fo ka sariya hima a ma ceruma ka boro morani nna tilaasi guruje nna meivom berekete nna kwene boro futu,

Ka simma nna naane ka ãduniya zamaa sariya nyâ dam daama duuri ga buricinitere nna bərə jirima bəŋə nna kwene daama ka a gono weibərə nna harubərə ciyom afə gonouom kuna,

Ka simma nna ka bine a hima go rokasine henno ma gono ganna nna ganna ŋmaaniyo binni n hãnu kulu məəjine kweivom dirəu ga,

Ka simma nna ka ãduniya zamaa diya mariga beeri, tabataniyom mεεfo ceejiyom ka n baa ãduniya ganna zamaa kulu ma tɔ daama duuri hini ga nna a zaamani safu ŋwaani ŋwaani ka n damyom nna daama duuri ko ga a jirimani ko beiyom tɔntɔni ceeji a bɔŋɔ,

Ka simma nna ka ãduniya zamaa marga beeri tutu ka nŋayo ba mɛɛ cinɛyo kulu cii kawa bərə ŋwɛnɛ ãduniya daama duuri hini ga,

Ka simma nna ka meecinevo cimaniyo ya ba nam daama duuri gweiyo ma dira dei-dei,

aduniya zamaa mariga beiyani bərə ŋwɛnɛ daama duuri adininya kuna gwei cirici ka a hima zaamani an kokari ka ci tɛɛntɛ n ŋmaarɛ ba mani za couyom hini kuna beiyom ceejiyom, ga, bərə kulu ma mɛɛ cinɛ di ci a ŋwɛnɛ ganna zamaayom kulu mə ma duwa ka geeri tila cirici wə ga. Za ganna ŋmaani ŋmaaniyom kuna hali an to aduniya zama kulu.

ASARIYA SINTE (1)

Aduniya kuna n gu ibuna damayo hei nə dei-dei nn daama nna n burucinitere fə, n lasabu nna laakari ya nam nn mə huro cere kuna nyanze tere bəŋəə.

ASARIYA HINKANTE (2)

Baa mei hima a ma gonna daama nna bogoo meiyom zaga ka daama bei beiyaniyom mee cine na a siriyani dimi fisou yo ma sii. A sii nna n ma ci wo no gaa kwaare wo no gaa bii wo no weiboro wo no haruboro.

A sii nna cine fisouyom; a sii nna adiini fisouyom a bine sii nna siyasa fisouyom.

ASARIYA HINZANTE (3)

Bərə kulu gonna hunayom nna bənəə meiyom nna bənəə naaneyom daama.

ASARIYA TAACINTE (4)

Boro fo na hima an ci boro fo se tam dee bine n ma mooriya berekete. A ganna no n honu tamtere nna mooriyayom berekete ba hini fo ga.

ASARIYA GUNTE (5)

N su bərə fə wahalani, n su ga ceenani n bine su ga kamani.

ASARIYA IDDUNTE (6)

Sariya ganna baa mani boro gono a hima an saria ganna.

ASARIYA IYENTE (7)

Iri kulu afə sariya məjine ya nə bine sariya di gu iri kulu ceruma.

ASARIYA AIYAAKUNTE (8)

Batume gono bamei se dee boro na sariya daali n ma cee goosi sariyayo di mojine ka vii ko beiyom.

ASARIYA EGANTE (9)

Hini sii bərə fə se a ma hacine dii ka daabu əu a ma gei, dee bine a ma kaa kwaara ka na cii taalifə bəŋə.

ASARIYA WEINTE (10)

Hini gono bamei se an goosi ce; goosi ka a ba hini ka a no cimi ou a ma tãgarani a daama nna a tilasi bõŋo.

ASARIYA WEICINIFONTE (11)

- 1. Ba n taali damyom nga se goosi ma a ciba n faaba kwe yo mojine n ma du ka n ci taali kwe.
- 2. A sii na n ma bərə nə taali daa fə bəŋə ka sariya dom na a jisi. Ya nə binɛ hãŋa gunguyom ka a bisa sasariya sii. Sariya zaka ya hima hãŋa gunguyom.

ASARIYA WEICINI HINKANTE (12)

Boro fo su mee dam boro fuu senni kuna berekete. Ya no bine boro fo sii nna a ma haŋasine jirima zobu. Sariya bamei ceruma nna alaamari zaŋa yayo.

ASARIYA WEICINI HINZANTE (13)

- 1. Daama gono bamei se a ma kwei nunu ka a baa kulu.
- 2. A ma gərə kwaara ka a sawayom a se a ma tunu saa ka a bine baa.

ASARIYA WEICINI TAACINTE (14)

- 1. Bamɛi ka sanani na n gaari n kwaara kuna daama gono n sɛ n ma gana kwaara ŋwaani ka hini ceeji n ma n ta voo.
- 2. Daama di su go n daabu dee a bara nna bərə wii əu binɛ daa bɛrɛkɛtɛ fə yo ka ãduniya zamaa mariga beeri honu.

ASARIYA WEICINI GUNTE (15)

- 1. Bamɛi kulu hima a ma gonna dimi.
- 2. N su hini ka hoŋu bərə sε a dimi takii bəŋə.

Asariva weicini idunte (16)

- 1. Dee boro kǎ to balaga a sii nna ma dimi nna adiini fisou wei nna haru sɛ domi daama fo di no n kulu gonna za n hiije waati hali n fefeiyom saa.
- 2. N su hini ka hiije hou ka a na ci nna n boro hinka kulu bakasine.
- 3. Iyaali ya bara zaamani safu ci cirici a ganna no gominanti ga a ceruma.

Asariva weicini ivente (17)

- 1. Bamei, n bəŋɔ̃ fə nə, noo zamaa nə, daama gono wə gonna duuri.
- 2. A sii n ma bərə gana a duuri takii bənə.

Asariya weicini iyaakunte (18)

Bamɛi kulu gonna daama lasabu, ga, diayom kuna nna adiini ganayom ga n binɛ ba hini ka baaru n bɔŋɔ fɔ ɔu noo zamaa ko ga loo zana ka a sawa noo sɛ.

Asariya weicini ɛgantɛ (19)

Bamei kulu gonna lasabu nna senni daama. A se ganna no boro su ba heifo senni ou lasabu ko dirigoyom hei ka a bine ba senni kulu hini ka sei ba mani.

Asariva warankante (20)

- 1. Bamei kulu gonna kummayom nna igwe kuna gonoyom daama.
- 2. N su boro tilasi igwe fo kuna wuroyom.

Asariya waranka cinifənte (21)

- 1. Bamɛi gonna daama a ma wuro a kwaara senni kuna a bəŋə əu a barani ka a fisəu.
- 2. Bamei kulu afə bənə gonna daama a ma gwei te a kwaara gominanti se.
- 3. Hei ka zamaa zaa ya bara kwaara yiiko. Zaayom di mo bara ka nna a tete biri.

Asariya waranka cini hinkante (22)

Ni ka kulu n gono zamaa kuna hima no n ma gonna zamaa di naane daama. A ma du kŏ bara n bukaata mŏ biyayom zaa almani nna taadayo daama duuri hini ga heiyo wo kulu nna kwaara zaama gaabi nna bine goro ka sine heinno kwarayo ŋwene alkawali hini ga. Ka simma nna zaŋa ka mete yaasi kwaara fo fo na ŋwene almani siriyani.

Asariya waranka cini hinzante (23)

- 1. Bamɛi gonna daama a ma gwei ka ă baa fisəu. Ya nə binɛ n ga a cɛruma nna gwei zaŋɛi.
- 2. Bamɛi munaafinsi baasi gonna gwei ka n tɛ banayom daama.
- 3. Ni ka n gwei te kulu gonna banayom dei-dei daama ka a ba to ni n ma n ŋwene iyaali koto nna beere boŋo.

4. Bamεi gonna daama a ma gweiteeriyo zogi taayom igwε safu jisi a binε ba hini ka a bɔŋɔ dam a fɔ ŋwaani ku na a bɔŋɔ bukaata fansayom ganna.

Asariya waranka cini taacinte (24)

Bamɛi gonna gwei hinanzobu nna hɔɔrɛ daama gwei kɛiyaniyom zaka nna gwei hinanzobu kuna banayom saa nna saa.

Asariya waranka cini gunte (25)

- 1. Bamɛi gonna jisiri daama ka a ba hini ko ga ŋwɛnɛ alaafia nna a iyaali kulu cɛruma nna, zaa ŋwaari, taafɛ, fuu nna baabuyom. Dee a bara sariti ya du ni ɔu binɛ gwei ya sara musiiba ya na n zeeri, zeenɛ nɔ, dee binɛ arooba fɔ ka a na ci n saabu a bara tilasi n ma duwa tɛɛ mako daama.
- 2. Wei kunu kweiyo, koo ŋweerayo gonna teemako nna kulayom daama. Koo kulu ka nna hei hiije bɔŋɔ, ka du ka nam nna ka n hei hiije si bɔŋɔ nn kulu gonna kulayom daama.

Asariya waranka cini idunte (26)

- 1. Bamɛi gonna couyom daama. Couyom di ma du ka bara tilasi faala bəŋə za coubugu cɛɛnɛ ka kwei sasa wantɛyo kammɛ gwei dendeniyom coubugu nŋa cɛrɛ hima n ma feeri bamani. Coubugu beeri n ma nŋa feeri nunu ka a hima.
- 2. Couyom di ma bara hɛifɔ ka a mɔɔ feeriyom nna jiri ma nufi daama duuri hini ga a ma ci saabu suuru nna kwaasitɛrɛ ma tɛɛ dimiyo nna adiiniyo binni laakari kaniyom nna wadaata ma tɛ bamɛi sɛ.
- 3. Nyaa nna baabe gonna daama n ma couyo ka n baa fisou n kõyo se.

Asariya waranka cini iyente (27)

- 1. Bərə kulu gonna daama a ma wuro a dimi taada kuna ka a hukumsi.
- 2. Bamei gonna daama taadayo kuna a ma a kaayom taago liiba ŋwaa; tila kaayom nə, əu həəre taagə.

Asariya waranka cini iyaakunte (28)

Bərə kulu gonna daama a ma te hei ka kwaara nna kwaara binni, nuŋu birijiyom ma si. Laakari kaniyom nna bəŋə meiyom mo gono zaŋa ka nna beiyani bərə ãduniya daama tila kuna a ma duka bara məəriyante.

Asariya waranka cini egante (29)

- 1. Bərə gonna tilasiyo zamani ka kuna a gono. Zamani di ka kuna a fələnku bərə tere nna a jirima hini ka te.
- 2. A daama nna a boqo meiyom looyom kuna no sariya tikite a se a ma duwa ko boro cinniyo daama nna n boqo meiyom bei n se. Macerese mo gono bamei se.
- 3. N su ba hini ka daama nna boqo meiyo di loo ka na cii zaqa ka yaasi ãduniyakwaara diyayo marigayom na a jisi.

Asariva waranzante (30)

Beiyaniyom wə looyom ga siriya fə sii ka a ba nam kwaara fə su safu fə dee binɛ bərə ma tunu ka kəənɛ ko ceeji gãnna zamaa ma daama duuri nna bəŋə mɛiyom di ka n dam tila kuna saabu.